

Protestant Theological University

In subjecto

Pleizier, T. T. J.

Published in:
De Waarheidsvriend

Published: 06/07/2023

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):
Pleizier, T. T. J. (2023). In subjecto. *De Waarheidsvriend*, 111(27), 7. <https://gereformeerdebond.nl/de-waarheidsvriend/artikelen/in-subjecto/>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-ptthu/bibliotheek-ptthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

In subjecto

Het is alweer enige tijd geleden dat theologen Latijn moesten leren voordat zij aan de studie theologie mochten beginnen. Een Latijnse titel voor een column in dit blad ligt daarom nog minder voor de hand. Toch vraag ik een keer aandacht voor een klassiek Latijns begrip dat de moeite van het overwegen waard is. *In subjecto*, eigenlijk *theologia in subjecto*, zet de theoloog even op zijn of haar plaats. Want wie aan theologie doet, moet beseffen dat dat maar menselijke theologie is, theologie die zich ín een mens (in een 'subject') bevindt.

Dat is niet hetzelfde als subjectieve theologie, alsof iedereen er maar z'n eigen theologie op na kan houden. Dat is de theologie van 'ik vind', waarop een ander reageert met 'ik vind van niet'. Daar kom je niet veel verder mee. Laat staan dat Schrift en traditie nog iets hebben in te brengen. Die zijn dan hoogstens stemmen in een koor waarbij onze eigen stem natuurlijk het hardste meezingt... Soms krijgt de liberale, vooral de Duitse liberale theologie uit de negentiende eeuw, een beetje de schuld: de subjectivering komt natuurlijk door hen.

Afgelopen januari overleed een belangrijke, Duitse praktisch theoloog, Wilhelm Gräb. Gräb is zijn theologische leven lang met Friedrich Schleiermacher in de weer geweest. Met Schleiermacher was Gräb diep onder de indruk van het belang van de subjectiviteit van de theologie. Geen platte subjectieve theologie, maar een theologie die is verankerd in het subject. Zoals de oude gereformeerde theologie sprak over theologie *in subjecto*. Anders gezegd: theologie bestaat alleen maar in een toegeëigende vorm, wortelend in het innerlijk.

Het zou helpen in debatten als we ons bewust zijn dat je alleen maar goede theologie kunt bedrijven in het besef dat wat je zegt, jóúw theologische stem is. En – een andere toepassing – het zou helpen in preken: dat je als hoorder merkt dat wat er wordt gezegd, écht uit het innerlijk van deze voorganger komt.

De waarheid van de Schrift wordt daar niet relatief van. Overigens, wat ik als waarheid presenter is wél wat relatief. Het houdt de theoloog als mens een beetje nederig.

Het zou helpen in preken: dat je als hoorder merkt dat wat er wordt gezegd, écht uit het innerlijk komt van deze voorganger

Dr. T.T.J. Pleizier
is universitair docent
Praktische theologie
aan de PThU, vestiging
Groningen.